

Jak bude Česká národní banka posuzovat případy, kdy v důsledku krizových opatření spojených s COVID-19 nemohou osoby vykonat odborné zkoušky pro distribuci pojištění v souladu se zákonem č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění?

Vzhledem k nouzovému stavu vyhlášenému usnesením vlády č. 994 ze dne 8. října 2020 a současným krizovým opatřením spojeným s řešením pandemie COVID-19 v České republice, v jejichž důsledku jsou výrazně omezeny možnosti konání odborných zkoušek podle § 58 zákona č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, ve znění zákona č. 119/2020 Sb. („ZDPZ“), a vyhlášky č. 195/2018 Sb., o odborné způsobilosti pro distribuci pojištění, sděluje Česká národní banka („ČNB“) následující.

Vyhlášení nouzového stavu a následná opatření vlády představují významný zásah do činnosti akreditovaných osob definovaných v § 61 ZDPZ a jsou příčinou toho, že v současné době nemohou některé osoby vykonat odbornou zkoušku, což v souvislosti s přechodným ustanovením ZDPZ může působit nemalé problémy.

Tuto situaci má za cíl řešit poslanecký návrh zákona, kterým se mění ZDPZ a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 1058), mimo jiné prodloužením lhůty pro složení odborné zkoušky na 30 měsíců (tj. do 1. 6. 2021).

S očekáváním blížícím se za aktuálního stavu informací téměř jistotě, že uvedený poslanecký návrh zákona bude přijat a následně nabyde účinnosti, považuje ČNB za možné zmírnit do doby nabytí jeho účinnosti dopady krizových opatření:

1. Dohledovou shovívavostí vůči osobám dotčeným § 122 odst. 1 ZDPZ v tom smyslu, že bude do doby účinnosti poslaneckého návrhu zákona postupovat tak, jako by lhůta pro složení odborné zkoušky již byla prodloužena na dobu 30 měsíců. Dohledová shovívavost se zde jeví jako smysluplná i s ohledem na to, že sněmovní tisk 1058 vznikl právě se záměrem zajistit kontinuitu distribuce pojištění a zajištění za stálého plnění požadavků na odbornou způsobilost i za současné mimořádné situace, kterou nebylo

možné v době vzniku ZDPZ předvídat. Postrádá smysl, aby subjekty vykonávající činnost podle ZDPZ byly stíhány za to, že nestačily ve lhůtě 24 měsíců splnit povinnost složit odbornou zkoušku, aby se záhy nato stala účinnou právní úprava, která danou lhůtu prodlužuje na 30 měsíců. K tomu přistupuje i fakt, že v případném správním řízení zahájeném za stávající právní úpravy by po nabytí účinnosti předmětného poslaneckého návrhu zákona ani nebylo možné v důsledku zániku trestnosti jednání dotčeným osobám udělit sankci. Pro úplnost dodáváme, že dohledová shovívavost se vztahuje i na subjekty, které provozují svoji činnost prostřednictvím osob, jichž se týká § 122 odst. 1 ZDPZ.

Dohledovou shovívavost bude ČNB uplatňovat s ohledem na výše uvedené očekávání. Pokud by se ukázalo, že předmětný poslanecký návrh zákona nebude v nejbližší době schválen, nebude ČNB tuto shovívavost dále uplatňovat.

2. Možností uhradit správní poplatek uvedený v položce 65 přílohy k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, nejdříve ve lhůtě 3 měsíců přede dnem skončení povolení/oprávnění k činnosti a nejpozději **ve lhůtě 3 dnů přede dnem skončení povolení/oprávnění, tj. v období od 1. 10. 2020 do 29. 12. 2020** (včetně). Rozhodující okamžik je datum připsání platby na účet ČNB.

Nelze akceptovat platbu zaslanou v rozporu s platební instrukcí – tedy platbu zaslanou v jiné výši, na jiný účet, s jiným variabilním symbolem. Takovou platbu bude možné pouze vrátit plátcí, a to na základě žádosti. Správní poplatek za prodloužení oprávnění k činnosti není možné uhradit v hotovosti na pobočce ČNB ani kolkovými známkami.

Lhůtu k zaplacení správního poplatku nelze prodloužit a její zmeškání nelze prominout.

V případě neuhrazení správního poplatku podle platební instrukce ve výše uvedeném termínu (od 1. 10. 2020 do 29. 12. 2020) oprávnění k činnosti udělené v roce 2019 trvá v souladu s § 9 odst. 1 ZDPZ pouze do konce následujícího roku a tedy ze zákona zanikne k 31. 12. 2020.

Shora uvedené samozřejmě nic nemění na tom, že doklad o složení odborné zkoušky nenahrazuje trvalé splňování podmínek nutných pro výkon činnosti s odbornou péčí a kvalifikovaně (§ 71 a 72 ZDPZ). Při samotné distribuci pojištění se tedy i nadále uplatní průběžný požadavek udržování odpovídající materiální odborné způsobilosti pro výkon činnosti s odbornou péčí.

ČNB doplňuje, že v případě, že osobě zanikne oprávnění k činnosti ze zákona, nemá ČNB prostor pro správní uvážení ani dohledovou shovívavost, která by tento zánik oprávnění mohla zhojit. **ČNB tak například nebude moci akceptovat oznámení podle § 120 odst. 6 ZDPZ ze strany osob, jimž vzniklo oprávnění k činnosti podle § 120 odst. 4 ZDPZ, která budou učiněna po 31. 12. 2020, pokud uvedený poslanecký návrh zákona nenabyde účinnosti nejpozději k 31. 12. 2020, protože v takovém případě tyto osoby ztratí oprávnění k činnosti.** I pokud by uvedený

návrh následně nabyl účinnosti, nemohl by v jeho aktuálně navrženém znění již nijak zhojit skutečnost, že daným osobám oprávnění zaniklo a prodloužení lhůty pro oznámení by tyto osoby bez platného oprávnění již nemohly využít.

V reakci na budoucí vývoj bude ČNB případně informovat o dalších potřebných opatřeních.

Datum zveřejnění: 27. 11. 2020

Platnost od: 27. 11. 2020 **do:** neurčeno

Typ dokumentu: Stanovisko

Seznam souvisejících předpisů:

zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění (ZDPZ)

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (ZSP)

vyhláška č. 195/2018 Sb., o odborné způsobilosti pro distribuci pojištění (vyhláška č. 195 /2018 Sb.)

Relevantní ustanovení: § 58, § 122 odst. 1, § 120 odst. 6 ZDPZ; Příloha k zákonu č. 634 /2004 Sb., o správních poplatcích

Upravuje oblast: Ochrana spotřebitele, Pojišťovny a pojišťovací zprostředkovatelé

ID: RS2020-14